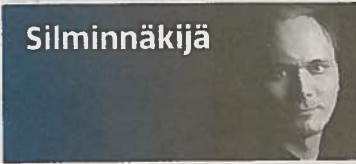

Nyt se pakkozulu pois kouluista!

Silminnäkijä

Sami Sillanpää HS

Kirjoittaja on HS:n

Afrikan-kirjeenvaihtaja.

MITÄ järkeä on opetella jotain kieltä, jota juuri kukaan ei puhu tämän maan ulkopuolella? Eikö voisi mieluummin opetella vaikka ranskaa tai espanjaa?

Valivalivali. Ja nariseva nasaali äänensävy. Sellainen on pakkozulun vastustaja.

Pakkozulun vastustaja on olemukseltaan henkistä sukua pakkoruotsin vastustajalle. Zulu on kuitenkin monimutkaisempi juttu. Etelä-Afrikassa on yksitoista virallista kieltä, ja jatkuvasti on kiistaa siitä, mikä minkäkin kielen asema on. Koulut alkoivat Etelä-Afrikassa kesäloman jälkeen pari viikkoa sitten, joten aihe on taas ajankohtainen.

ZULULLA luulisi olevan asiat hyvin. Sitä puhuu Etelä-Afrikassa äidinkielenään kymmenen miljoonaa ihmistä, enemmän kuin mitään muuta kieltä.

Englanti on Etelä-Afrikan kielistä vasta neljänneksi suurin äidinkielten puhujien määrällä mitattuna. Englanti on kuitenkin hallinnon, liike-elämän ja median pääkieli. Useimmat eteläafrikkalaiset hallitsevat sen vähintään kakkoskielenään.

Toinen maahanmuuttajien kieli afrikaans on turmeltunutta hollantia. Afrikaans oli leimallisesti apartheid-hallinnon kieli, ja se on menettänyt asemaansa englannille 20 vuoden demokraattisen Etelä-Afrikan aikana.

MYÖS omat lapseni menivät Johannesburgissa kouluun pari viikkoa sitten. Opetus on englanniksi, mutta kakkoskielinä pitää

SIPHIWE SIBEKO REUTERS

Lapset söivät aamiaista ennen kouluun lähtöä Johannesburgissa sijaitsevassa Nkosi's Haven -asumistukikeskuksessa.

opiskella afrikaansia ja zulu.

Koulussa on kaikenvärisiä, -rotuisia ja -kielisiä lapsia. Heille kaikki käy. Vaikeampaa vaikuttaa olevan vanhemmillä.

Afrikaans! Zulu! Englanti! Erityisesti pakkozulun vastustajia riittää. Pahimpia kielirasisteja Etelä-Afrikassakin ovat englanninkieliset. He ovat kielitaidottomimpia ja olettavat kaikkien puhuvan omaa kieltään. Miksi opetella jotain afrikaansia?

"Älä murehdi. Zulu on hyvin samanlaista kuin suomi."

Kielitaitoisimpia ihmisiä Etelä-Afrikassa ovat usein mustat. Moni saattaa puhua arkielämässään 5-6 kieltä. Äidinkieli voi olla esimerkiksi xhosa, mutta yhtä hyvin sujuvat ndebele, swati ja zulu – ja tietenkin englanti ja ehkä myös afrikaans.

KIELI on aina arka kysymys. Apartheid-ajan suurimpia kapinoita puhkesi kesäkuussa 1976 Sowetossa, kun hallitus määräsi afrikaansin kielen pakolliseksi opetuskieliksi kouluissa.

Nykyisin monikulttuurisuus ja

-kielisyys on jopa kirjattu Etelä-Afrikan lakiin "arvokkaaksi kansalliseksi voimavaraksi". Koulutslain mukaan "monikielisyys on eteläafrikkalaisuuden peruspierre".

Lainsäädännön mukaan jokainen eteläafrikkalainen lapsi saa periaatteessa valita opetuskielensä. Käytäntö on vaikeampi. Etenkin syrjäseuduilla oppilaat eivät murehdi sitä, millä kielellä he opiskelevat. He murehtivat sitä, tuleeko joku opettajista kouluun ja jos tulee, minä päivänä.

On siis etuoikeus saada opiskella englantia, zuluja ja afrikaansia. Myönnän silti, että vanhempana hieman arveluttaa. Lasteni vahvin vieras kieli on kiina.

Yhdessä afrikaansin ja zulun kanssa yhdistelmä on haastava.

"Älä murehdi. Zulu on hyvin samanlaista kuin suomi", lohdutti eräs vanhempi. Hän tarkoitti, että samoin kuin suomessa, zuluissa sanoja taivutetaan monimutkaisin tavoin merkityksen muuttamiseksi. Ai, sehän helpottaa! No, kai sitä tyhempikin oppii. Ainakin perusteet ovat helpot. "Kyllä" on zuluksi "yebo". Siis jepu.

► Sami Sillanpään Afrikan tähtiä -blogi osoitteessa <http://www.hs.fi/blogi/afrikantahtia/>